

Nr 724

Av fru **Nettelbrandt m. fl.**, *angående den statliga belåningen för servicehus.*

(Lika lydande med motion nr 574 i Första kammaren)

Sedan 1930-talets fåtaliga kollektivhus byggdes har kravet på boendeservice blivit i mycket ringa utsträckning tillgodosett. Under flera decennier har praktiskt taget inga hus med fullständig service byggts, och gjorda utredningar, som slutat i positiva omdömen och rekommendationer, har knappast följts av några praktiska resultat.

Från och med 1962 har från folkpartihåll frågan om servicehus varje år aktualiserats motionsvägen i riksdagen. Utredning har begärts av frågan huruvida och på vilka vägar man från statens sida kan stimulera till byggande av servicehus. Först under föregående år har servicehusfrågan kommit att omfattas av ett mera allmänt intresse från de flesta håll. Genom den pågående debatten har också klargjorts — vad bl. a. erfarenheter från Danmark och tidigare gjorda statliga utredningar visat — att hyror i servicehus icke nämnvärt avviker från hyrorna i servicelösa hus och att boendeformen därför visat sig väl passa alla socialgrupper. Det finns således klara belägg för att det vanliga talet om att servicehus endast passar för en exklusiv socialgrupp är en felföreställning.

Hus med samlad service skulle kunna tillgodose ett starkt behov hos mycket stora befolkningsgrupper. Det ökande antalet åldringar kräver särskilda åtgärder. Genom en utvecklad service kan åldringarna beredas möjlighet att längre stanna i sina egna hem. Därmed ökas deras egen trivsel och samhället sparar på dyrbara institutionsplatser. Från de handikappade har starka önskemål framkommit om bostäder med tonvikten lagd på service. Vidare ökar ständigt gruppen förvärvsarbetande kvinnor, vilket starkt accentuerar särskilda åtgärder för hemmets skötsel. Med tanke på det minskande antalet individuellt anställd hemarbetskraft torde en fullständig boendeservice vara enda framkomliga vägen att minska det dubbelarbete som nu ökar jäkten och stressen hos många människor.

Någon fylligare motivering för angelägenheten av att bygga servicehus torde knappast längre behövas. Stor enighet synes i varje fall i debatten ha uppnåtts om värdet av sådana hus. Från ett flertal organisationer har

också bestämda uttalanden i den riktningen gjorts. Detta gäller inte minst de stora arbetsmarknadsorganisationerna. Vad som däremot icke råder klarhet om är hur servicehus skall byggas, var de skall byggas, i vilken omfattning de skall byggas och i vilken utsträckning samhället bör finansiellt stödja tillkomsten av sådana hus. Med hänsyn till att servicehus f. n. praktiskt taget saknas bör emellertid nytillskottet innehålla särskilt stor andel servicehus, om någon valfrihet skall kunna erbjudas bostadskonumenterna.

Det är därför viktigt att kommuner och byggproducenter stimuleras att snabbt planera för byggande av servicehus.

Under år 1967 tillsattes glädjande nog en sådan statlig utredning som sedan länge begärts. Utredningens arbete fortgår. En realistisk tidsbedömning leder till att det ännu måste dröja minst ett år innan eventuella utredningsförslag blivit såväl remissbehandlade som riksdagsbehandlade. Då redan mycken tid försuttits i denna fråga finns det all anledning att genom någon provisorisk anordning söka skapa stimulans till ett omedelbart byggande. I en låst bostadsmarknad finns icke något särskilt intresse att ägna tid och fantasi åt administrativt och tekniskt svåra lösningar. Medvetandet om att även den servicelösa bostaden blir efterfrågad har hämmat initiativlusten när det gäller väsentliga bostadskomplement. I partimotion från folkpartiet förra året krävdes sådan ändring av bestämmelserna för den statliga bostadslångivningen att de till servicehusen hörande bostadskomplementen får ingå i låneunderlaget. Vi konstaterar med tillfredsställelse att detta krav nu synes ha tillgodosetts i lånebestämmelserna.

F. n. torde icke blott enskilda byggföretag med 85-procentig övre statlig belåningsgräns utan även allmännyttiga företag med 100-procentig övre gräns få tillskjuta eget kapital vid bostadsbyggandet, eftersom produktionskostnaden för serviceutrymmen regelmässigt överstiger det pantvärde som statsbelåningen grundar sig på. För sådana ytor som behövs för särskilda bostadskomplement — inklusive täckta promenadgångar mellan bostadshus och servicelokaler i angränsande hus — borde för alla företagarkategorier kunna ges 100-procentig statlig belåning baserad på en dokumenterad, rimlig produktionskostnad. Detta bör gälla alla företagarkategorier. Dessutom bör enskilda bostadsföretag i likhet med vad som gäller för kooperativa bostadsföretag kunna för bostadskomplexet i övrigt erhålla belåning upp till 95 %. Genom en sådan anordning skulle betydande stimulans kunna erhållas för byggande av servicehus redan i avvaktan på de åtgärder som kan komma att följa på serviceutredningens förslag.

Under hänvisning till vad som ovan i motionen anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att den övre gränsen för statlig belåning för s. k. servicehus dels för bostadskomplementen sätts till 100 % för samtliga kategorier av bostadsföretag,

dels för servicehusets övriga delar sätts till 95 % för enskilda bostadsföretag.

Stockholm den 26 januari 1968

<i>Cecilia Nettelbrandt (fp)</i>	<i>Ingemar Mundebo (fp)</i>	<i>Bertil Ohlin (fp)</i>
<i>Daniel Wiklund (fp)</i> i Stockholm	<i>Elias Jönsson (fp)</i> i Ingemarsgården	<i>Folke Nihlfors (fp)</i>
<i>Ola Ullsten (fp)</i>	<i>Bengt Sjönell (cp)</i>	<i>Anders Dahlgren (cp)</i>
<i>John Eriksson (cp)</i> i Bäckmora		<i>Johannes Antonsson (cp)</i>

Nr 725

Av herr **Nilsson** i Bästekille, om åstadkommande av bättre överensstämmelse mellan länsindelning och domkretsindelning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 570 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1968

Jöns Nilsson (h)
i Bästekille